

สรุปรายงาน
การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านต่างประเทศ
ครั้งที่ 1/2568
วันที่ 25 มีนาคม 2568 เวลา 09.30 – 14.30 น.
ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1 กรมอนามัย
และผ่านระบบ Video Conference

เริ่มประชุมเวลา 09.30 น.

ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศได้จัดการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านต่างประเทศ ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2568 โดยมีแพทย์หญิงนงนุช ภัทรอนันตนพ รองอธิบดีกรมอนามัย เป็นประธานการประชุม มีผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งเป็นคณะกรรมการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านต่างประเทศจากหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน 43 คน มีสาระสำคัญของการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ 1 เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

แพทย์หญิงนงนุช ภัทรอนันตนพ ประธานการประชุม กล่าวถึงความสำคัญของการประชุมคณะกรรมการความร่วมมือด้านต่างประเทศว่า เป็นกลไกสำคัญในการสร้างความเข้าใจ กำหนดเป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานด้านต่างประเทศของกรมอนามัยร่วมกัน โดยที่ผ่านมา กรมอนามัยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนความร่วมมือระหว่างประเทศในทุกระดับ การประชุมครั้งนี้ยังเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และรายงานความก้าวหน้า รวมทั้งพิจารณากรอบความร่วมมือและการวางแผนงบประมาณร่วมกัน เพื่อเสริมบทบาทนำของกรมอนามัยในการส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ 2 รับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี -

ระเบียบวาระที่ 3 เรื่องเพื่อทราบ

3.1 ขอบเขตการดำเนินงานด้านต่างประเทศของกรมอนามัยและความก้าวหน้าของการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านต่างประเทศที่สำคัญ

ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอเป้าหมายและความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ซึ่งมุ่งเน้นที่การพัฒนาประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากล และแผนปฏิบัติการด้านสุขภาพโลก พ.ศ. 2564-2570 ที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความสอดคล้องของนโยบายสุขภาพทั้งภายในและระหว่างประเทศ และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์กร ซึ่งทั้งหมดนี้นำไปสู่เป้าประสงค์ของการดำเนินงานด้านต่างประเทศของกรมอนามัย คือ “พัฒนางานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานให้เป็นที่ยอมรับในระดับโลก” โดยกรมอนามัยได้ดำเนินงานต่างประเทศใน 3 มิติ ดังนี้

(1) มติการดำเนินงานความร่วมมือและขับเคลื่อนพันธสัญญา

กรมอนามัยมีบทบาทขับเคลื่อนความร่วมมือและพันธสัญญาระหว่างประเทศ ผ่านการดำเนินงานภายในประเทศและร่วมมือกับต่างประเทศ เช่น SDGs และอนุสัญญาต่างๆ นอกจากนี้ ยังมีบทบาทในการกำหนดท่าทีของประเทศไทย เจาะจอต่องในการประชุมระหว่างประเทศ และสนับสนุนข้อมูลวิชาการ โดยความร่วมมือแบ่งเป็น 3 ระดับ ประกอบด้วย

ความร่วมมือระดับโลก/พหุภาคี

1. การเข้าร่วมเป็นสมาชิก Alliance for Transformative Action on Climate and Health (ATACH) ภายใต้ WHO เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม 2567 เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และแนวปฏิบัติที่ดี ส่งเสริมการเชื่อมโยงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสุขภาพเข้าสู่แผนงานทุกระดับ ซึ่งไทยได้เข้าร่วมในคณะทำงาน 3 คณะ คือ คณะทำงานระบบสุขภาพที่ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (กอง ป. เป็นผู้ประสานงาน) คณะทำงานระบบสุขภาพคาร์บอนต่ำ (สำนัก ว. เป็นผู้ประสานงาน) และคณะทำงานข้อริเริ่มการดำเนินการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและโภชนาการ (สภ. เป็นผู้ประสานงาน)

2. การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม WHO Global Oral Health Meeting ระหว่างวันที่ 26-29 พฤศจิกายน 2567 เพื่อเน้นย้ำความมุ่งมั่นในการขับเคลื่อนแผนสุขภาพช่องปากโลก พ.ศ. 2566-2573 และหารือแนวทางสนับสนุนการดำเนินการจากทุกภาคส่วน ผลลัพธ์สำคัญ ได้แก่ แผนปฏิบัติการสุขภาพช่องปากระดับประเทศ ปฏิญญากรุงเทพฯ ด้านสุขภาพช่องปาก และการจัดตั้งเครือข่ายพันธมิตรระดับโลกเพื่อสุขภาพช่องปาก

3. การประชุมคณะกรรมการบริหารองค์การอนามัยโลก สมัยที่ 156 (EB156) ระหว่างวันที่ 3-11 กุมภาพันธ์ 2568 ซึ่งวาระการประชุมที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมอนามัย ได้แก่ อนามัยมารดาและเด็ก (ทารกคลอดก่อนกำหนด และการควบคุมการตลาดดิจิทัลผลิตภัณฑ์ทดแทนนมแม่) ผลกระทบจากสารเคมี ของเสีย และมลพิษ ผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสุขภาพ และการขยายแผนปฏิบัติการโภชนาการมารดา ทารก และเด็กเล็ก ไปจนถึงปี ค.ศ. 2030 โดยวาระการประชุมข้างต้นจะนำไปหารือและให้ความเห็นชอบในการประชุมสมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ 78 (WHA78) ในเดือนพฤษภาคมต่อไป

ความร่วมมือระดับภูมิภาค และกรอบความร่วมมือภูมิภาคอาเซียน

1. การดำเนินงานกรอบความร่วมมือภูมิภาคอาเซียน ภายใต้แผนปฏิบัติการ พ.ศ. 2564-2568 มีการขับเคลื่อนกิจกรรมที่สำคัญ ได้แก่

1.1 การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ASEAN Breastfeeding Forum 2025 ระหว่างวันที่ 20-22 สิงหาคม 2568 ซึ่งอยู่ระหว่างการแจ้งเวียน concept note

1.2 การจัดการอบรมออนไลน์ Virtual Training Course on Health Impact Assessment for ASEAN Member States ระหว่างวันที่ 13-15 มกราคม 2568

1.3 Training Course on Climate Change and Health for ASEAN Member States Adaptation from Climate Change ระหว่างวันที่ 17-20 มีนาคม 2568

2. การดำเนินงานกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (เอเปค) ผู้แทนกรมอนามัยได้เข้าร่วมประชุมคณะทำงานด้านสุขภาพของเอเปคระหว่างวันที่ 2-7 มีนาคม 2568 มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมอนามัย คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสุขภาพ สุขภาพสตรี การสูงวัยอย่างมีสุขภาพดี (Health Aging) และอัตราการเกิดน้อย นอกจากนี้ ประเทศไทย โดยสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ ยังมีบทบาทเป็นหน่วยงานหลักของโครงการ APEC Smart Families

ความร่วมมือระดับทวิภาคี

1. ความร่วมมือไทย – สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) มุ่งส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อมบนหลักความเท่าเทียมและผลประโยชน์ร่วมกัน ปัจจุบันดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการความร่วมมือไทย - ลาว ด้านส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566-2568 โดยมีโครงการด้านส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 20 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นด้านอนามัยมารดาและเด็ก ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และโภชนาการ โครงการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จำนวน 17 โครงการ เป็นด้านแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสุขภาพและสิ่งแวดล้อม การจัดการน้ำสะอาด สุขาภิบาล และสุขอนามัย GREEN & CLEAN Hospital การปรับตัวด้านสุขภาพต่อการ

เปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยได้ดำเนินโครงการไปแล้วจำนวน 11 โครงการ ซึ่งกรมอนามัยจะมีการทบทวน การดำเนินงานและแผนปฏิบัติการ เพื่อเตรียมการในการจัดทำแผนปฏิบัติการในระยะต่อไป

2. ความร่วมมือไทย – สาธารณรัฐประชาชนจีน ดำเนินการภายใต้ความตกลง 2 ฉบับ ได้แก่ บันทึก ความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านประชากร อนามัยการเจริญพันธุ์ และการวางแผนครอบครัว และข้อตกลง ความร่วมมือระหว่างกรมอนามัยกับนครเทียนจินด้านส่งเสริมสุขภาพพัฒนาการเด็กและอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยมีการประชุมแลกเปลี่ยนระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง และคณะผู้แทนจากเชียงใหม่มีแผนจะเดินทางมาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ด้านส่งเสริมสุขภาพพัฒนาการเด็กและอนามัยสิ่งแวดล้อม ณ กรมอนามัย ประมาณเดือนมิถุนายน 2568

3. ความร่วมมือไทย – ญี่ปุ่น ได้รับการสนับสนุนจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) โดยเฉพาะด้านการดูแลผู้สูงอายุ และเมื่อปี 2567 ได้มีการแลกเปลี่ยนการศึกษาดูงานระหว่างไทยกับ ญี่ปุ่น เพื่อพัฒนาความก้าวหน้าการดำเนินงานความร่วมมือด้านอนามัยแม่และเด็ก และเสริมสร้างองค์ความรู้ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับบริบทประเทศไทย

(2) มิติการพัฒนากระบวนการดำเนินงาน

1. งบประมาณด้านต่างประเทศ

- งบรายจ่ายอื่น รายการค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว ซึ่งมีแนวโน้ม ลดลงทุกปี ปัจจุบันอยู่ที่ปีละประมาณ 2 ล้านบาท (เปรียบเทียบกับช่วงก่อนการระบาดของโรค โควิด-19 ซึ่งอยู่ที่ 6.5 ล้านบาท)
- งบดำเนินงานที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การระหว่างประเทศ เช่น WHO UNICEF UNFPA ปีละประมาณ 12-16 ล้านบาท
- แหล่งทุนอื่นๆ ที่หน่วยงานสามารถส่งข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ เช่น กองทุนพิเศษแม่โขง – ล้านช้าง กองทุนความร่วมมือลุ่มน้ำโขง-สาธารณรัฐเกาหลี กองทุน Perez-Guerrero Trust Fund for South-South Cooperation และการจัดหลักสูตรฝึกอบรม นานาชาติประจำปีโดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ

2. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านต่างประเทศ ได้แก่ ฐานข้อมูลความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งรวบรวม ข้อมูลภูมิหลัง เอกสารข้อตกลง และความก้าวหน้าของการดำเนินงานภายใต้กรอบความร่วมมือต่างๆ และ ฐานข้อมูลรายงานผลการไปศึกษา ฝึกอบรม ดูงาน ประชุม สัมมนา หรือปฏิบัติงานวิจัย ณ ต่างประเทศ ของเจ้าหน้าที่กรมอนามัย ซึ่งผู้รับบริการสามารถศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผลลัพธ์การประชุม และข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ

(3) มิติการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านต่างประเทศ

ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศได้ดำเนินการสำรวจความต้องการฝึกอบรมและจัดทดสอบ เพื่อออกแบบเนื้อหาของโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านต่างประเทศตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565-2568 ได้พัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมอนามัยไปแล้วกว่า 195 คน ในประเด็นความรู้และทักษะต่างๆ เช่น พิธีการทูต และการรับรองแขกต่างประเทศ ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษสำหรับงานด้านต่างประเทศ (การออกเสียง การนำเสนอ ผลงานวิชาการ การเขียนข้อเสนอโครงการ การเขียนบทความวิชาการ การจัดบันทึกการประชุม ฯลฯ) และการเขียน สุนทรพจน์ ซึ่งบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาทักษะสามารถเขียนข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับงบประมาณจาก ต่างประเทศ นำเสนอผลงานวิชาการเป็นภาษาอังกฤษในการประชุมทั้งในและต่างประเทศ และร่วมเป็นทีม Liaison officer ในการประชุมระหว่างประเทศที่ไทยเป็นเจ้าภาพ

มิติที่ประชุม รับทราบ ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ให้ข้อสังเกตในประเด็นการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านต่างประเทศ ดังนี้

- (1) เสนอให้มีการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน
- (2) แนะนำให้มีการรวมแหล่งทุนเป็นศูนย์กลางข้อมูลและเผยแพร่ช่องทางที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย เช่น เว็บไซต์ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศ
- (3) เสนอให้มีการจัดประชุมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ (KM) ปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะในการใช้งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอกของหน่วยงานได้รับการสนับสนุน โดยฝ่ายเลขานุการฯ จะหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ระเบียบวาระที่ 4 เรื่องเพื่อพิจารณา

4.1 (ร่าง) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศ กรมอนามัย

ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศได้ดำเนินการทบทวนคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการฯ ให้เป็นปัจจุบัน และได้เพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนจากหน่วยงานส่วนภูมิภาคที่มีการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดแนวทาง กำกับ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศของกรมอนามัย และการดำเนินงานตามพันธสัญญาระหว่างประเทศ

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการจัดทำสั่งเพื่อเสนอกรมฯ ลงนาม และแจ้งเวียนคณะกรรมการฯ ทราบต่อไป

4.2 เป้าหมายและทิศทางการดำเนินงานด้านต่างประเทศของกรมอนามัย

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้นำเสนอการวิเคราะห์ช่องว่างของการดำเนินงานในปัจจุบัน และข้อเสนอในการแก้ปัญหาเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ของการดำเนินงานต่างประเทศของกรมอนามัยในการพัฒนางานส่งเสริมสุขภาพ และอนามัยสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมีบทบาทเชิงรุกในการกำหนดมาตรฐานที่ยอมรับในระดับโลก โดยช่องว่างที่พบในปัจจุบัน เช่น งบประมาณสำหรับดำเนินงานระหว่างประเทศจากภาครัฐที่มีแนวโน้มลดลงทุกปี ศักยภาพของบุคลากรในฐานะผู้แทนไทยในการประชุมระหว่างประเทศ และวัฒนธรรมการทำงานที่ต่างกันของแต่ละประเทศ ซึ่งกรมอนามัยได้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยการแสวงหางบประมาณจากแหล่งทุนอื่น การพัฒนาศักยภาพบุคลากรกรมอนามัยด้านต่างประเทศผ่านการอบรมและติดตามผลอย่างต่อเนื่อง การจัดทีมวิชาการสนับสนุนผู้แทนที่ไปเข้าร่วมประชุม ณ ต่างประเทศ และการศึกษาวัฒนธรรม บริบทการดำเนินงานของประเทศต่างๆ

มติที่ประชุม ที่ประชุมรับทราบ และได้ให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มมุมมองการวิเคราะห์จุดแข็งของการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อจะได้นำมาใช้ในการวางแผนและกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศในมิติต่างๆ โดยอาจจัดลำดับความสำคัญหรือมีประเด็นมุ่งเน้นที่สามารถขับเคลื่อนเป็นรูปธรรมได้ก่อน ยกตัวอย่างเช่น การนำแนวคิดเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะด้านต่างประเทศของเจ้าหน้าที่ของกรมอนามัยอย่างเป็นระบบ รวมทั้งเสนอให้มีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายด้านต่างประเทศของกรมอนามัยให้มากขึ้น โดยเฉพาะการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกกรมอนามัย

4.3 การประชุมพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานด้านต่างประเทศ ในเดือนมิถุนายน 2568

ศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศได้จัดประชุมเตรียมการสำหรับการประชุมพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานด้านต่างประเทศ เมื่อวันที่ 15-16 มกราคม 2568 เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ แนวปฏิบัติที่ดีระหว่างหน่วยงาน โดยมีผู้แทนสำนักทันตสาธารณสุข และศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ มาแลกเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งศูนย์ความร่วมมือระหว่างประเทศได้นำมาจัดทำเป็นเอกสารสรุป จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ (1) รูปแบบและวิธีการดำเนินงานความร่วมมือกึ่งองค์กรระหว่างประเทศที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี กรณีศึกษา การขับเคลื่อนการดำเนินงานความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมสุขภาพประชากรกลุ่มชาติพันธุ์ ชายขอบ และแรงงานข้ามชาติ

และ (2) รูปแบบและวิธีการดำเนินงานจัดการประชุมระหว่างประเทศเป็นแนวปฏิบัติที่ดี กรณีศึกษา การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมสุขภาพช่องปากโลก (WHO Global Oral Health Meeting) นอกจากนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมยังได้หารือเพื่อระบุกลุ่มเป้าหมายและออกแบบกิจกรรมสำหรับการประชุมพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานด้านต่างประเทศ ซึ่งมีกำหนดจัดขึ้นในเดือนมิถุนายน 2568 โดยมีการเสนอให้จัดกิจกรรม 2 วัน เป็นการจับคู่สนธิบรรณาการ ปาฐกถาพิเศษเรื่องบทบาทด้านสาธารณสุขของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ เสวนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และประชุมกลุ่มย่อยระหว่างกรมอนามัยกับองค์กรระหว่างประเทศเพื่อสร้างความร่วมมือใหม่ๆ

มติที่ประชุม ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในการจัดการประชุมพัฒนาเครือข่ายการดำเนินงานด้านต่างประเทศ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการประชุมกลุ่มย่อย ผู้เข้าร่วมประชุมของกรมฯ ควรเป็นผู้รับผิดชอบตัวจริงและควรเตรียมประเด็น/เนื้อหาที่ประสงค์จะมีความร่วมมือด้วย

เอกสารประกอบการประชุม

<https://moph.cc/intercommeeting168>